

Nr 6.

Av herr **Carlsson, Olof**, *angående vissa ändringar i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.*

Lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar den 14 juni 1929 med däri sedermera vidtagna ändringar stadgar, att den, som jämlikt lagen av den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete är försäkrad för skada till följd av sådant olycksfall, skall anses försäkrad jämväl för yrkessjukdom, som uteslutande eller till övervägande del framkallats genom inverkan av

arsenik eller förening därav,

bly eller legering eller förening därav,

kvicksilver eller amalgam eller förening därav,

fosfor eller förening därav,

stendamm,

bensol eller någon av dess homologer (såsom toluol eller xylol) eller något av deras nitro- eller aminoderivat (såsom nitrobensol eller trinitrotoluol, anilin eller parafenyldiamin),

halogenderivat av kolväten av den alifatiska serien (såsom kloroform eller triklöretylen),

koloxid,

cyan eller förening därav,

klor, hypoklorit eller klorkalk,

kloramin,

nitrosa gaser,

kromsyra eller förening därav,

strålände värme eller ljus,

röntgenstrålar, radium eller annat radioaktivt ämne,

mjäلتbrandssmitta.

Såsom yrkessjukdom omfattad av försäkringen skall jämväl anses här nedan angiven sjukdom, där den uteslutande eller till övervägande del förorsakats av den försäkrades arbete, nämligen:

1) smittsam sjukdom, som omförmäles i 2 § epidemilagen den 19 juni 1919 eller varom förordnande utfärdats enligt 24 § samma lag, därest arbetet består i yrkesmässigt meddelande eller utövande av sjukvård eller barnmorskévård eller utgöres av medicinsk undersökning å laboratorium, som står under allmän tillsyn;

2) primär hudkräfta (cancer).

Beträffande försäkringen i vad den avser dylika yrkessjukdomar skola bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete äga motsvarande tillämpning, dock med iakttagande av vad nedan stadgas.

Arbete i verksamhet, där fara föreligger för yrkessjukdom, som här avses, benämnes i denna lag farligt arbete.

Rätten till ersättning i anledning av yrkessjukdom är sålunda begränsad på sätt nu nämnts. För att yrkessjukdom, som orsakas av annat ämne än de i lagen sålunda angivna, skall medföra rätt till ersättning, erfordras alltså en lagändring.

Ett ämne som på senare tid kommit till stor användning i trävaruindustrien är impregneringspreparatet Dovicide, som har till ändamål att förekomma blånad å trävaror. Ämnet är emellertid icke ofarligt utan förenat med en del olägenheter av hygienisk art. Det åstadkommer ofta ekzem och liknande hudskador, som kunna vara av ganska allvarsam art och tvinga arbetarne att för längre eller kortare tid avbryta sitt arbete och även att söka erhålla annat arbete, vid vilket preparatet ej användes. Det lär knappast finnas någon möjlighet, oaktat alla försiktighetsåtgärder, att skydda sig mot preparatets skadliga inverkan. Att förbjuda medlets användning i industrien torde icke komma ifråga, då det har stor praktisk och ekonomisk betydelse.

Enligt utslag av försäkringsrådet ha ersättning ej kunnat utgivas för ekzem, som satts i samband med dovicide. Detta tillhör icke de ämnen, som finnas uppräknade i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar, ej heller anses ämnet "frätande eller etsande", varför den i olycksfallsförsäkringslagen från och med den 1 januari 1937 gällande bestämmelsen om frätande eller etsande ämnen icke äger tillämpning. Olycksfall i egentlig mening kan ej heller anses föreligga.

Oaktat sålunda rätt till ersättning i anledning av skada genom dovicide ej anses föreligga enligt lagen, lära dock i några fall större trävarubolag till skadade utgivit ersättning.

Då emellertid yrkessjukdom, orsakad av dovicide förekommer i betydande utsträckning, ofta såsom förut nämnts medförande sjukdom och arbetsförmåga, och arbetarne böra erhålla en i lag fastställd rätt till ersättning i anledning därav, bör lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar utsträckas att omfatta jämväl preparatet dovicide.

Fråga är emellertid likväl om inte en mera vittgående ändring av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar borde vidtagas.

Den oavbrutet pågående utvecklingen på det tekniska och industriella området medför oupphörligt nya former och metoder för tillverkningen och användningen av särskilda preparat inom produktionens olika grenar. Lagstiftningen på detta område bör därför vara smidig och anpassbar, den måste s. a. s. göras levande, om den rätt skall fylla sin uppgift.

Det nuvarande förfaringssättet för erhållande av en ändring av lagen på ifrågavarande område är alltför omständligt. Det kan ej anses motsvara det behov som här föreligger.

Det synes utan olägenhet kunna överlämnas åt Kungl. Maj:t att i mån av behov och efter sakkunnig prövning i lagen intaga sådana nytillkomna skadliga ämnen, som vid arbetet uteslutande eller till övervägande del framkalla yrkessjukdom.

Någon nyhet i lagstiftningen att åt Kungl. Maj:t inrymma en dylik befogenhet är detta heller inte. Enligt den år 1933 vidtagna ändringen av andra paragrafen i olycksfallsförsäkringslagen gäller, att där Konungen i fråga om anstalt för yrkesutbildning eller avdelning av anstalt så förordnar skall den som åtnjuter undervisning vid sådan anstalt eller avdelning anses såsom arbetare enligt olycksfallsförsäkringslagen, ändock han ej användes till arbete för annans räkning.

Det må erinras, att utländsk lagstiftning på ifrågavarande område innehåller bestämmelser, som medgiva ett smidigare och enklare förfarande, då det gäller att anpassa försäkringen mot yrkessjukdomar efter växlande förhållanden. Som exempel kunna nämnas den tyska Reichsversicherungsordnung och den schweiziska lagen om sjuk- och olycksfallsförsäkring.

I anslutning till vad ovan anförts hemställes,

1) att riksdagen måtte besluta sådan ändring i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar den 14 juni 1929 att lagens tillämpning måtte utsträckas att omfatta även preparatet dovicide, dels ock

2) att riksdagen måtte besluta sådan ändring, att Konungen äger i mån av behov i lagen intaga sådana nytillkommande ämnen, som vid arbetet uteslutande eller till övervägande del framkalla yrkessjukdom.

Stockholm den 14 januari 1938.

Olof Carlsson.
